

Parshat Terumah The Mishkan – A Living Memory

Simon Wolf

The Ramban's approach and commentary to Parshat Terumah is unique on a number of fronts. The most well-known aspect of which is his disagreement with Rashi as to when and why the Mishkan was commissioned. Rashi believes that the Mishkan was a direct response to and a result of Chet HaEgel (the sin of the Golden Calf). God provides Bnei Yisrael the opportunity to build the Mishkan as a means of atonement, a rectification for the Chet HaEgel, as well as a vehicle to satisfy the people's need for a physical manifestation in their worship of God. The Ramban vehemently disagrees. He is heavily influenced by his view that the Torah is in chronological order unless explicitly stipulated otherwise.¹ Therefore, for him, the fact that the Parshiot of the Mishkan precede the events of Chet HaEgel is irrefutable proof that they are independent of the Chet HaEgel. If that is correct, then obviously, the building of the Mishkan must have inherent value and purpose. The Ramban famously formulates the reason for the Mishkan as being "the secret of the Mishkan is that the glory of God that rested upon Har Sinai, rests in a concealed manner upon it (the Mishkan)."² According to the Ramban, the Mishkan is a smaller scale continuation of the revelation at Har Sinai. It is Ma'amad Har Sinai in a "box" that can travel with the people and create an anchor around which God's holy nation can be built. The Mishkan allows for a seemingly once-in-a-lifetime event to be preserved for eternity. In this week's shiur, we will see how this principle can also be extended on a broader scale to the utensils of the Mishkan.

Before discussing the Mishkan, it is worthwhile to summarize (at least according to the Ramban) that which transpired to Bnei Yisrael from the time of Kriyat Yam Suf until God's command to build the Mishkan. In that short period of time, Bnei Yisrael experienced being

led into the desert, water shortages, food shortages, a battle with Amalek and finally the seminal event of Matan Torah. In the context of Matan Torah, what is the purpose of these other seemingly-trivial events? The answer to that question lies in God's attempt to take a nation of slaves and convert them into a priestly nation, subservient only to God³ and to build a people that is not only physically free, but is mentally and spiritually free. In order to accomplish this formidable goal, God will have to slowly eliminate Bnei Yisrael's slave mentality and wean them off their reliance on the Egyptians. In order to do this, God must put them through a training session that will have the former slaves look to Him for all their needs rather than running back to their former masters. Parshat B'Shalach describes incident after incident where God places the former slaves in predicaments that are overwhelming and which cause them to turn and seek salvation from their former masters. In each instance, God provides an alternative solution (rather than returning to Egypt) in an attempt to coax Bnei Yisrael to see God as their provider and savior. It is a crash course to educate and enlighten the people by inculcating within them the fact that God is ever-present to provide for their physical and spiritual needs.

The Torah relates that God responds to the people's need for guidance, protection and His presence by providing Bnei Yisrael with a pillar of fire representing God that accompanies Bnei Yisrael throughout their travels⁴ and encampments⁵ at night. Similarly, during the day, there is a cloud that leads the way³ for Bnei Yisrael and that is also present when they camped.⁴ The battle with Amalek is won by having the people look heavenward for strength and salvation.⁶ Water shortages are solved by God directing Moshe to cure, find or create new springs. And finally, food shortages are resolved by Maan (bread מן) and fowl raining down from the heavens. Cumulatively, with all these events, God is teaching Bnei Yisrael that while it is detrimental to be dependent on man,⁷

¹ עיין רמב"ן נשא ז, א, בהעלתך ט, א, וקרח ז, א... כי על דעתי כל התורה כסדר זולתי במקום אשר יפרש הכתוב ההקדמה והאחור, וגם שם לצורך ענין ולטעם נכון... וסוד המשכן הוא שיהיה הכבוד אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסת... (רמב"ן הקדמה לפרשת תרומה)

² ואתם תהיו לי ממשלה קהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל: (שמות י"ט, ו)

³ ויקח ה' לפניהם יומם בעמוד ענן ללכתם הדרך ולילה באש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: (שמות י"ג, כא-כב) || ואמר אל-יושב הארץ הזאת שמעו כי-אתה יקח בקרב העם הזה אשר-עין בעין נראהו אתה יקח ועגלך עמד עליהם ובעמד ענן אתה הולך לפניהם יומם ובעמוד אש לילה: (במדבר י"ד, ו) || ההלך לפניכם בדרך לתור לכם מקום ללכתכם באש לילה לראתכם בדרך אשר תלכו בה ובענן יומם: (דברים א, כג)

⁴ כי ענן יקח על-המשכן יומם ואש תהיה לילה בו לעיני כל-בית-ישראל בכל-מסעיהם: (שמות מ, לח) || וביום הקים את-המשכן כפה הענן את-המשכן לאהל העדת ובערב יהיה על-המשכן כמראה-אש עד-בקר: בן יהיה תמיד הענן וכסנו ומראה-אש לילה: (במדבר ט, טו-טז)

⁵ והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וגומר (שמות י"ז) וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה אלא לומר לך כל זמן שהיו ישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים ואם לאו היו נופלין כיוצא בדבר אתה אומר (במדבר כ"א) עשה לך שרף ושם אותו על נס והיה כל הנשך וראה אותו וחי וכי נחש ממית או נחש מחיה אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהן שבשמים היו מתרפאים ואם לאו היו נמוקים... (משנה ר"ה ג, ח)

⁷ הו אמר יקח ארוה הגבר אשר יבטח באדם ושם בשר זרעו ומן-יקח: סור לבו: (רמיהו י"ז, ח)

it is virtuous and desirable to be dependent on God, the true provider, for not only one's spiritual needs, but also one's physical needs.⁸

With that in mind, let us return to discussing the Mishkan. One of the key differentiating elements of the Mishkan is the placement of the utensils of worship outside of the Parochet (Curtain Veil). In this week's Parsha, the Torah emphasizes that the Parochet will be a divider between the Kodesh (Holies) and the Kodesh HaKodashim (Holy of Holies).⁹ Moshe is instructed to situate the Aron (Ark of the Covenant) in the Kodesh HaKodashim¹⁰ and to place the Shulchan (Table) and the Menorah (Candelabrum) outside the Parochet, in the Kodesh.¹¹ Chazal were acutely aware of this unusual setup and made note of it in the Midrashim¹² at the beginning of Parshat Titzaveh. They contrast the Mishkan's setup with that of an earthly king. Normally, a palace would be configured for the king with a bed or couch and a table along with a candelabra (to the left side of the table) in a single location. In the Mishkan, on the other hand, the "throne" of God is found on the Aron in the Kodesh HaKodashim¹³ while the Shulchan and the Menorah (on the right side of the table from the perspective of the "throne" or the Aron) are situated outside God's inner chamber with an intervening veil. The Midrash indicates that this is to emphasize that God does not need man's light, but rather that man is in need of God's light. The Menorah is not there to illuminate that which is inside, but rather to project light outwards. Similarly, the Lecham HaPanim are not there for God's consumption. Instead, they are there to demonstrate that God is the one that bestows the blessing of sustenance upon Bnei Yisrael. That is evidenced by the fact that the Lecham HaPanim are consumed by the Kohanim and not offered as a sacrifice to God.¹⁴

Chazal convey this idea by saying that one who seeks riches should travel north and one who is

looking to acquire wisdom should head south.¹⁵ They are not advocating for physically moving in a direction; it is a symbolic move. The Shulchan that represents Parnasa or sustenance is located on the northern side of the Kodesh and the Menorah that represents Torah and wisdom is situated on the southern side of the Kodesh. Chazal are indicating that one who is seeking sustenance and wisdom, which are represented by the Menorah and Shulchan in the Mishkan, needs to turn to God, the ultimate provider of these gifts. At the time of the building of the Mishkan, this was a revolutionary concept. Other religions saw their temples as a medium for man to provide for the particular god they were worshipping. They dedicated themselves to appeasing the god whose favor they sought. Therefore, their places of worship were structured like a king's palace where the throne, the table and the candelabra were all situated together. Judaism, in contrast, sees the worship carried out in the Tabernacle or Temple as a way to elevate man, to connect him to the transcendental God. The beneficiary of the interaction is man. It is to raise one's awareness and to facilitate recognition that God is the source of everything in one's life. If successful, one will come to the realization that is declared each day in the Beracha of Modim in Shemonei Esreh – we are everlastingly indebted to God for everything, including our life itself.¹⁶ Of course, if God is giving so generously then there must be obligations and instructions associated with that gift (that is the purpose of the Torah). Privilege always comes with responsibility.

When one overlays the discussion of the experiences of Bnei Yisrael post Kriyat Yam Suf with the description of the utensils of the Mishkan, the parallel is striking. The mitzvah of **lighting the Menorah is from night until morning** (מערב עד בקר)¹⁷ which is similar to the pillar of **fire** that accompanies Bnei Yisrael at **night** (עמוד אש לילה). The Mizbeach HaZahav (the Golden Altar), which is otherwise

⁸ ברוך הַגָּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּיִקְוֶה וְיִהְיֶה יְקוּם מִבְּטָחוֹ: (שם ז, יז).
⁹ וְעִשִּׂית פְּרֻכֹת תְּכַלֵּת וְאֶרְגְּמוּ וְתוֹלַעַת שֵׁנִי וְשֵׁשׁ מִשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֶׁב יַעֲשֶׂה אֹתָהּ כְּרָבִים: וְנִתְּנָה אֵלֶיהָ עַל-אַרְבָּעָה עֲמֻדֵי שֹׁטִים מִצָּפִים זָהָב וְיִהְיֶה זָהָב עַל-אַרְבָּעָה אֲדָנִי-כֶסֶף: וְנִתְּנָה אֹת-הַפְּרֻכֹת תַּחַת הַקְּרָסִים וְהַבֹּאֵת שְׁמָהּ מִבֵּית לְפָרְכֹת אֶת אֶרְוֹן הָעֲדוּת וְהַבְּדִילָה הַפְּרֻכֹת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים: (שמות כו, לא-לג)
¹⁰ וְנִתְּנָה אֹת-הַפְּרֻכֹת עַל אֶרְוֹן הָעֲדוּת בְּקֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים: (שם כו, לד)
¹¹ וְשִׁמַּת אֹת-הַשְּׁלֹחַן מִחוּץ לְפָרְכֹת וְאֹת-הַמְּנֹרָה נִכַּח הַשְּׁלֹחַן עַל גִּלְעָד הַמִּשְׁכָּן תִּימְנָה וְהַשְּׁלֹחַן תִּתֵּן עַל-גִּלְעָד צְפוֹן: (שם כו, לה)
¹² בהלה מועד מחוץ לפרוכת, שלא יטעה אותך צריך לומר שהוא צריך לאורה לא היתה המנורה צריכה אלא להנתן לפנים מן הפרוכת אצל הארון והיא נתונה מבחוץ מן הפרוכת להודיעך שאינו צריך לאורה של בשר ודם, בנוהג שבעולם מלך ב"ו עושה לו מטה ושולחן נותן את המנורה משמאלו אבל בה"מ המנורה נתונה מימיו של שלחן שנאמר (שמות כו) ושמת את השלחן מחוץ לפרוכת ואת המנורה נכח השלחן להודיעך שאינו צריך לאורה שלך אלא לזכותך להאיר לך לעולם הבא כשיבא חשכה לאומות העולם שנאמר (ישעיהו ס) כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאומים ועליך ירח'ה וכבודו עליך יראה. (תנחומא תצוה סימן ז' ועוד)

... והנה הם קדושים ראויים שיהיה בהם מקדש להשרות שכינתו ביניהם. ולכן זוה תחלה על דבר המשכן שיהיה לו בית בתוכם מקודש לשמו, ושם ידבר עם משה ויצוה את בני ישראל. והנה עקר החפץ במשכן הוא מקום מנוחת השכינה שהוא הארון, כמו שאמר (להלן כה כב) ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת, על כן הקדים הארון והכפרת בכאן כי הוא מוקדם במעלה... (רמב"ן שמות כה, ב)
¹⁴ כי קא זכו - משלחן גבוה קא זכו (קידושין בב): || כי קא זכו - בין כהנים בחזה ושוק בין בעלים בבשר. משלחן גבוה - הקרבת אימורים וזריקת הדם מתיר הבשר. (רש"י אמר רבי יצחק: הרוצה שיחכים - ידרים, ושיעשיר - יצפון, וסימניך: שלחן בצפון ומנורה בדרום (בבא בתרא כה):
¹⁵ מודים אנחנו לך... על חיינו המסורים בידך
¹⁶ וְאֵתָהּ תַצְוֶנָה אֹת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיהָ שֵׁמֶן זֵית זָךְ כְּתִית לְמִאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד: בְּאֵהָל מוֹעֵד מִחוּץ לְפָרְכֹת אֲשֶׁר עַל-הָעֲדוּת יַעֲרֶה אֹתוֹ אֶהְרֹן וּבְנָיו מִעֶרֶב עַד-בֹּקֶר לְפָנֵי יְקוּק חֲקֵת עוֹלָם לְדֹרֹתָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (שמות כז, כ-כא) || חוץ מהרמב"ם הראשונים הבינו שהציווי תמיד של הדלקת הנרות מובנו כל יום (תמיד) ולא כל היום (תמיד)

known as the Mizbeach HaKetoret (The Incense Altar הקטרות),¹⁸ has **ketoret** (incense), which is described in Parshat Acharei Mot¹⁹ as the **cloud** of the ketoret, burnt on it. So, similar to the cloud that escorts Bnei Yisrael during the **day**, the ketoret is offered twice a **day**, once in the **morning** and once in the **afternoon**. The daily burning of the **ketoret** bookends the day, but even more interestingly, it is integrally **tied** to the **lighting** of the Menorah. The morning Ketoret is burnt at the time that the Menorah is cleaned from the previous night and prepared for lighting later that day (הטבת הנרות) and the afternoon Ketoret is burnt when the Menorah is lit in the evening.²⁰ This **overlap** reminds us of the Midrash Chazal quoted by Rashi²¹ that in the morning the pillar of fire would not ascend until the cloud was manifest and the cloud would not dissipate in the evening until the pillar of fire was present.²² As noted above, the Menorah represents the manifest presence of God and the guidance provided by the light that it projects outwards similar to the pillar of fire that leads Bnei Yisrael in the desert. The Ketoret symbolizes the protection afforded by the presence of God akin to the cloud that accompanies Bnei Yisrael on their journey.

The other utensil found in the Kodosh, the Shulchan, held the Lechem HaPanim (Show

Breads). The Lechem HaPanim were left on the Shulchan from Shabbat to Shabbat and **miraculously** remained **fresh** all week long. The Kohanim would replace the Lechem HaPanim with a new batch on **Shabbat** and then eat the previous week's Lechem HaPanim that had been removed. This reminds us of the Maan (the heavenly **bread**) that **miraculously** descended from the heavens **daily**. On Friday, there was a double portion from God that was to be kept until the next day for consumption on **Shabbat**. Both the Shulchan and the Maan represent the understanding and the acknowledgment of God being the ultimate provider of sustenance.

Adding to these parallels the Ramban's view that the Aron allows for the revelation at Sinai to continue in the Mishkan, then the Mishkan really acts as a microcosm for all that Bnei Yisrael experience post Kriyat Yam Suf. The Mishkan and later the Mikdash are the embodiment of Ma'amad Har Sinai, the Amud Anan and Esh, and the Maan and the water.²³ They make these historical events into a living memory that keeps their relevant messages eternally at the forefront of Bnei Yisrael's consciousness.

Shabbat Shalom

¹⁸ שמות ל, א-י

¹⁹ ויאמר יקח אל-משה דבר אל-אהרן אחיך ואל-בא בכל-על אל-הקדש מבית לפרכת אל-פני הפרכת אשר על-הארץ ולא ימות כי בענן אראה על-הפרכת: (ויקרא טז, ב) ולקח מלא-המחתה גחלי-אש מעל המזבח מלפני יקח ומלא חפניו קטרת סמים דקה והביא מבית לפרכת: ונתן את-הקטרת על-האש לפני יקח וכסהו ענן הקטרת את-הפרכת אשר על-העדות ולא ימות: (שם טז, יב-יג)

²⁰ והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר בהיטיבו את-הנרות יקטירנה: ובהעלת אהרן את-הנרות בין הערבים יקטירנה קטרת תמיד לפני יקח לדירתם: (שמות n-ז, 7)

²¹ לא ימיש - הקדוש ברוך הוא את עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה. מגיד שעמוד הענן משלים לעמוד האש ועמוד האש משלים לעמוד הענן, שעד שלא ישקע זה עולה זה: (רש"י שמות יג, כב)

²² תניא לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה מלמד שעמוד ענן משלים לעמוד האש, ועמוד האש משלים לעמוד הענן (גמ' שבת כג):

²³ יכול להיות שהבאר (מקור המים) הוא עוד דוגמא למחיה וכלול כמו המן בשלחן אבל ג"כ ניתן לומר שהבאר מיוצג ע"י הכיור. זה גם פותח אפשרות שהמזבח הנוחשת מקביל לבשר שה' ספק בכל ערב לבני" כי על המזבח שמים את כל הקרבנות (בשר ואמורים) לקראת הערב כדי להיות נעכלים כל הלילה.